

Vysoce kvalifikovaní externí pracovníci v oblasti udržitelného hospodaření na půdách, příklad z Nizozemí

Externí pracovníci mohou nabídnout více než jen zemědělskou techniku. Vzhledem ke znalosti místních podmínek, které získali na základě zkušeností, jsou také cenným zdrojem informací pro většinu zemědělců. Přesunem svého zaměření ze strojů na služby, mohou externí pracovníci podpořit udržitelné hospodaření na půdě.

Zdroj: Wieke Vervuurt, Wageningen, NL

Produkce pícnin ve Flevolandu, foto Edsger Teenstra

V důsledku vývoje zemědělského odvětví se zvýšila role externích pracovníků v oblasti udržitelného hospodaření na půdě. Když byla v Nizozemsku v 90. letech tato služba zprivatizována, role komerčních subjektů přicházejících na farmy se diverzifikovala (např. prodejci a dodavatelé hnojiv, přípravků na ochranu plodin). Tito externí pracovníci jsou obecně považováni za důležitý zdroj informací.

Díky rostoucímu zájmu zemědělců o stav půdy, začínají i externí pracovníci klást na půdu větší důraz, a začleňují současné výzvy do aktuálních postupů zpracování půd. Cumela - obchodní sdružení pro podnikatele v oblasti zeleně, půdy a infrastruktury, uznává roli externích pracovníků v oblasti šetrného hospodaření na půdě. Podle Gerbena Zijlstra, experta na půdu v Cumele, je role externích pracovníků stále významnější. Vzhledem k tomu, že se většina farem zvětšuje, je vyšší zodpovědnost na externích pracovnících. Externisté nejsou v dnešní době vnímáni jen jako „pracovní síla“. Jsou více zapojováni do produkce jako celku, např. do plánování, obdělávání nebo určování postupů pěstování plodin. Podle Gerbena Zijlstra, někteří producenti mléka požadují od externích pracovníků naplánování celého postupu od hnojení až po silážování. Vzhledem k tomu, že externí pracovníci přebírají zodpovědnost za celý nebo částečný postup pěstování plodin, jejich přidaná hodnota je právě v praktických zkušenostech s těmito postupy, a v porozumění otázek týkajících se půdy.

Kurzy pro externí pracovníky se zaměřením na půdu

Souběžně se zvyšujícím se zájmem zemědělců o půdu, zvyšuje se i potřeba externistů zlepšovat své znalosti v tomto oboru. Cumela začala organizovat kurzy se zaměřením na půdu pro externisty, a tím pomohla zemědělcům s podporou udržitelného hospodaření na půdě.

Tyto kurzy jsou sestavovány ve spolupráci s Aequator a nabízejí informace o různých půdních typech, výzvách a opatřeních, které přispívají k lepšímu stavu půd. Přenos znalostí o půdě do praxe je cenný pro externisty a následně i pro zemědělce. Náplň kurzů je tvořena po konzultaci s dalšími zúčastněnými stranami, a má farmářům poskytnout jednoznačný odkaz. Gerben nicméně připouští, že poskytování adekvátních informací od všech zainteresovaných osob stále pokračuje.

Na složité komplexní úkoly jsou zapotřebí vysoce kvalifikovaní řidiči

Doba návratnosti strojů je u smluvních zaměstnanců obecně kratší než u zemědělců. To umožňuje externistům investovat do specializované mechanizace. Příkladem je vybavení strojů GPS, technologií NIRS nebo systémem kontroly tlaku v pneumatikách umístěných na palubních deskách. Jelikož tyto externisté shromažďují pomocí svého zařízení velké množství dat, je možné ve spolupráci s dodavateli hnojiv a pesticidů vytvořit mapu úkonů pro aplikace s variabilním hodnocením.

Variabilní systém huštění pneumatik, foto poskytla Cumela

Strojní mechanizace a s tím spojené úkony jsou stále složitější, je proto nutná požadovaná kvalifikace řidičů. To vyžaduje další školení. Vyškolení řidiči budou mít opět přidanou hodnotu pro farmáře.

Na otázku, zda se návratnost rovná nákladům za investice do strojů a školní, je těžké odpovědět. Většina smluvních zaměstnanců nemůže všechny tyto náklady přímo přenést na své služby. Výhodou je pro ně nicméně zvýšení jejich konkurenceschopnosti. S vysokými investicemi do zemědělského vybavení je důležité mít povědomí o výhodách z hlediska výnosů a nižších dávek hnojiv a dalších chemických látek.

Rozvoj znalostí – krátkodobé investice a dlouhodobé výhody

Smluvní zaměstnanci hrají při šíření znalostí zásadní roli, protože jsou v úzkém kontaktu se zemědělci a „mluví jejich jazykem“. Jelikož externisté mají větší pole působnosti a jsou často v terénu, mohou si navzájem vyměňovat praktické informace a zkušenosti z jednotlivých farem. Jsou zapojeni do polních pokusů, sdílí zkušenosti s pěstováním plodin, a ne jen s obděláváním půdy. Kromě toho si někteří

dodavatelé najímají poradce, kteří kontaktují farmáře a poskytují jim poradní činnost v otázkách souvisejících s půdou.

Externím pracovníkům v současnosti stále chybí některé základní znalosti, aby mohli optimálně pracovat. Podle Gerbena není finanční stránka udržitelného hospodaření s půdou stále dobře čitelná, a vyžaduje dodatečné informace k ozřejmění krátkodobých investic a dlouhodobých výhod, jako např. „Jaká je návratnost investic do širokých nízkotlakých pneumatik během 10 let?“. Obecně je ve středu zájmu problematika půdní struktury a utužení. Nejen ve vztahu k mechanizaci, ale taky s ohledem na interakci půdní struktura – hnojení. Další oblast zájmu se týká vztahu půdní biodiverzity a půdních mechanismů. Závěrem, externisté potřebují další znalosti o půdě a výzkumné příležitosti, které nabízí i projekt EJP SOIL.